

De nemcsak a tisztviselők, hanem az államerdészeti altisztek is elégedetlenek a mai helyzettel, mert a Károlyi-féle státusrendezés végrehajtása óta az ő státusukban semmi-féle kinevezést nem engedélyeztek. Ugy tudjuk, hogy az erdészeti főosztály az altisztek kinevezése érdekében több ízben tett előterjesztést, a minisztertanács azonban az előterjesztést minden egyes alkalommal elutasította.

Az Országos Erdészeti Egyesület, amely feladatához híven mindenkor éber figyelemmel őrködik az erdőgazdasági érdekek fölött, nyilvánvalóan észre fogja venni azokat a mutatkozó veszedelmeket, amelyek az erdőmérnöki kar háttérbeszorítása révén az erdőgazdaságot fenyegetik s módot fog találni arra, hogy a kormány intézkedését kérje ki ezeknek a bajoknak a megszüntetésére. De foglalkoznia kell az erdőmérnökök sérelmeivel a Mérnöki Kamarának is, mert lehetetlen meg nem látni ezekben a sorozatos sérelmekben a műszaki végzettségű tisztviselők háttérbeszorítását. Meg kell mozdulnia végre már az egész mérnöktársadalomnak, hogy jogait kivívja, s lehetetlenné tegyen jövőre nézve minden olyan törekvést, amely a mérnöki kar léte és érvényesülése ellen irányul.

I R O D A L O M.

a) Könyvismertetések.

I.

Dr. Jávorka Sándor: Magyar flóra (Flora Hungarica), Magyarország virágos és edényes virágtalan növényeinek meghatározó kézikönyve. 1924.

A magyar botanikai szakirodalomban a maga nemében egyedülálló tudományos és egyszersmind nagy gyakorlati értékkel is bíró munka hagyja el rövidesen egész terjedelmében a sajtót, amely büszkeséggel kell hogy eltöltsön minden magyar embert.

Nagy-Magyarország összes virágos és virágtalan növényeit felöleli ez a munka: a Kárpátoktól az Adriáig terjed flóra-

területe. Meg kell hajtani az elismerés zászlaját ekkora szorgalom és kitartás, ily nagy önzetlenség és kitartó munka előtt, amelyet ily óriási feladat megoldása kíván, amelynek tanulni a Kárpátok erdőkoszorúja öve, Erdély havasai, az Alföld rónája, a Dunántul lankás vidékei, a Karszt sziklái, amelyeket Jávorka ismételtelen bejárt, a számos külföldi és hazai herbárium, amelyeket évek hosszú során át tanulmányozott. A látottakat nagy tudományos felkészültséggel dolgozta fel, beillesztvén nagy munkájába egyúttal a magyar flórákutatók részéről eddig összehordott anyagot is. A magyar flóra fajai, alakjai a legtekintélyesebb módon kaptak beosztást.

Szerző, eltérőleg az eddigi növényhatározóktól, a tőfajokon kívül az egyes alakokat is tárgyalja, mert régen tudott dolog volt, hogy egyes vidékeken csak az alakok és nem a tőfajok fordulnak elő. Sokszor különben is nehéz éles határt vonni. Kitünő kritikai érzékkel választja el és tünteti fel az egyes fajok és alakok legjellegzetesebb vonásait s szedi oly rendbe, hogy mindenki által könnyen megkülönböztethetők. Erre csak az képes, aki ismeri az egyedek legaprólékosabb jellegeit, tulajdonságait, de egyúttal áttekintése van az egész flóra birodalma felett.

A magyar szakirodalom eddig is nagyon szegény volt meghatározó művekben, hisz mindössze Diószeghy (1807), Hazsinszky (1872), Cserey (1887., 1906), majd Hoffmann—Wagner-félék (1903.) mondhatók az egész országra kiterjedő összefoglaló munkáknak s ezek sem elégitették ki az összes igényeket. Az eddigi hiányt teljesen kiküszöböli, megszünteti Jávorka munkája, amely a jelen kor magas tudományos színvonalán áll. Terjedelmét mutatja, hogy közel 4000 tőfajt és ugyancsak 4000-nél több alakot tárgyal a természetes rendszerben, sőt a fontosabb keverékfajokat is ismerteti (Quercus). Az egyedek leírása teljes: kiterjeszkedik az összes külső morfológiai jellegekre s mindenütt azt a tulajdonságot emeli ki, amely a hozzá közel állótól megkülönbözteti, szembeállítja. E mellett leírja az egyes fajok honi geográfiai elterjedését, tengerszintfeletti előfordulását, lelőhelyeit, sőt sok fajnál — kár, hogy nem többnél — a termőhely iránti igényét is felemlíti. A növényföldrajzi szempontokat tulságosan is tulsúlyra engedi jutni az egyedi tulajdonságok mellett. Az erdészetiileg fontos genusok nagy terjedelemmel vannak tárgyalva. Pl.: a Pinus genus 11, Juniperus 7, Salix 27, Populus 6 faj, Quercus 7 faj, 36 alak és 7 hybriddel.

A kitünő, meghatározó kulcsok dichotomiás szerkezetben vannak összeállítva és a legjellegzetesebb tulajdonságokon épül-

nek fel. Kezelése egyszerű és világos, hogy a laikus is könnyen kezelheti, amely szempont megoldása nem volt könnyű feladat.

A magyar elnevezéseknél nem használja a régi határozók cikornyás neveit, hanem a hivatalos és azokat a népies neveket, amelyeket a magyar nép tényleg használ. Ezeknek felkutatásában szerző fáradhatatlannak bizonyult s számos szép magyar névvel ismertet meg.

Erdészeti szempontból is örömmel kell üdvözlőnk e művet, amely közelebb hozza a szakembert az erdő flórájához. Ennek gyakorlati jelentőségét különösen most kell nagyrabecsülnünk, amikor a legújabb kutatások kimutatják az összefüggést a talaj biológiája, fizikai és kémiai tulajdonságai és az azt borító növényzet között. A talajt borító növényzet ad számos esetben utmutatást a most megindult nagyarányú alföldi erdő-sítéseknel: figyelmeztet a természetes felújításoknál; sőt utmutatásul szolgál a tisztításoknál és gyéritéseknél.

A flóra behatóbb ismerete közelebb fogja vinni a nagyközönséget is az erdő szeretetéhez.

(Jávorka művéből eddig 50 iv jelent meg két részben, 400—400 oldalon, a harmadik rész 30 ivből fog állni. A nagyközönség támogatásán mulik, hogy a többbezernyi növényképet tartalmazó 4-ik rész is megjelenhessék s ehhez — reméljük — a magyar erdészet is nagyban hozzá fog járulni. Megrendelhető „Studium“ könyvkereskedésben, IV., Muzeum-körut 21.)

(Bokor.)

II.

Dr. Ludwig Klein: Ziersträucher und Parkbäume 1924.

A most megjelenő munka méltó folytatása a Klein-féle botanikus zsebkönyveknek. Igen jó kézikönyv gyakorlati használatra. 111 különböző diszfát és diszcserjét tárgyal, amelyek hazánkban is minden nagyobb parkban előfordulnak, botanikai jellegeik ismertetésével, mégis a nagyközönség részéről könnyen érthető formában. Kitünő érzékkel választja ki a legfőbb, az első pillanatra szembetűnő jellegeket s ezek alapján elindulva viszi az olvasót mindig finomabb és alaposabb felismerési jellegekre. A botanikai jellegeken kívül kiterjeszkedik a kiválasztott növény biológiai és ökológiai viszonyaira is. Szerző nehéz feladat előtt állott az ismertetendő anyag helyes kiválasztásánál, hisz óriási választék állott e tekintetben rendelkezésére. Elsősorban és legrészletesebben tárgyalja azon fajokat, amelyek kisebb kertekben, nyaralók környékén és nyilvános tereken, parkokban mindenütt előfordulnak és ismeretük leginkább tarthat érdeklődésre számot, ha kevésbé szép is habi-

tusuk vagy virágjuk. Másodsorban találjuk azon ritkábban előforduló cserjék és diszfák ismertetését, amelyek nagyobb kertekben és parkokban találhatóak fel, de feltűnő szépségük és kiváló tulajdonságaiknál fogva közkedveltségnek örvendenek. Ezáltal a mű internacionális jellege biztosítva van. Közkedvelté fogják tenni használatát a kitűnő színes táblák (96) — jellemzők a Klein „Zsebkönyvekre“ — amelyek az összehasonlítás útján való könnyű felismerésre vezetnek. Előnye hogy a diszkerterekben előforduló egyes génuszok között számtalan variációra nem terjeszkedik ki, mindig a legjellegzetesebbjét választja ki, írja és rajzolja le. Ezáltal könnyen eligazodik a zsebkönyv használatával a fajok rengetegében a kevésbé hozzáférő is. Értékét emeli az egyes fajok talaj- és klímaigényének, továbbá szaporítási módjának leírása, mely által használhatóvá válik kisebb parkok és diszkerterek telepítésére is. Erre vonatkozó általános és figyelemre méltó utmutatást a bevezetésben is részletesen ad. Az erdőgazdaság vezetésével gyakran kapcsolatos parkok és diszkerterek kezelése, esetleg telepítése vagy továbbfejlesztése és e tekintetben a legszükségesebb tudnivalók benne megtalálhatóak. (Bokor.)

III.

Dr. Ludwig Klein: Unsere Waldbäume, Sträucher und Zwergholzgewächse (Karlsruhe). II. kiadás, 1924.

Évek óta érezhető volt a könyvpiacra az általános közhasználatnak és kedveltségnek örvendő zsebkönyv hiánya, amely kitűnő színes tábláival, könnyen érthető szövegével nagyban hozzájárult a német nép erdőszeretetének fokozásához. A fák és cserjék ismertetésével „feltárja“ az erdőt a nagyközönség előtt, amely annak megismerésével egyuttal nagyrabecsülni is megtanulja. Szakember is jó hasznát veheti, amennyiben a felismerési jellegeken és botanikai tulajdonságokon kívül bőven tárgyalja az egyes fafajok virágzási idejét, termését, magzókorát, a magérés idejét és gyakoriságát, a csiranövény tulajdonságait; a fa hossz- és vastagsági növekedésének viszonyait, életkorát, gyökérszétét, sarjadzási képességeit, termőhelyi igényeit, geográfiai elterjedését. A most megjelent második kiadás, a szöveg helyesebb elosztásával, áttekinthetőbb az elsőnél, szövegében csak jelentéktelenebb változtatások vannak, de ezek is főleg erdőszeti szempontokat szolgálnak. A fákon kívül csak az erdőben előforduló cserjéket tárgyalja részletesebben és ezáltal valóságos szakkönyv jellegét ölti magára. (Újból kapható.) (Bokor.)